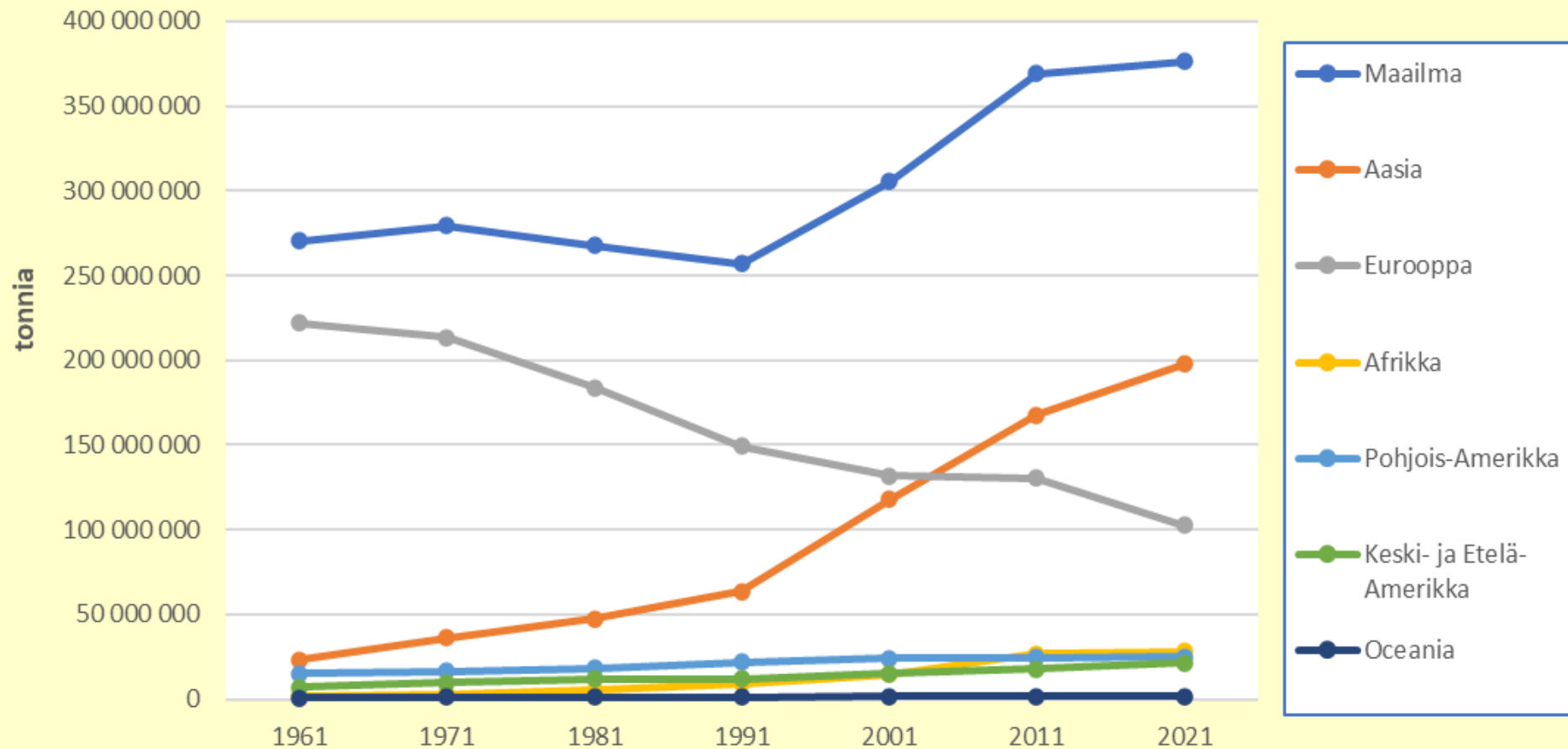

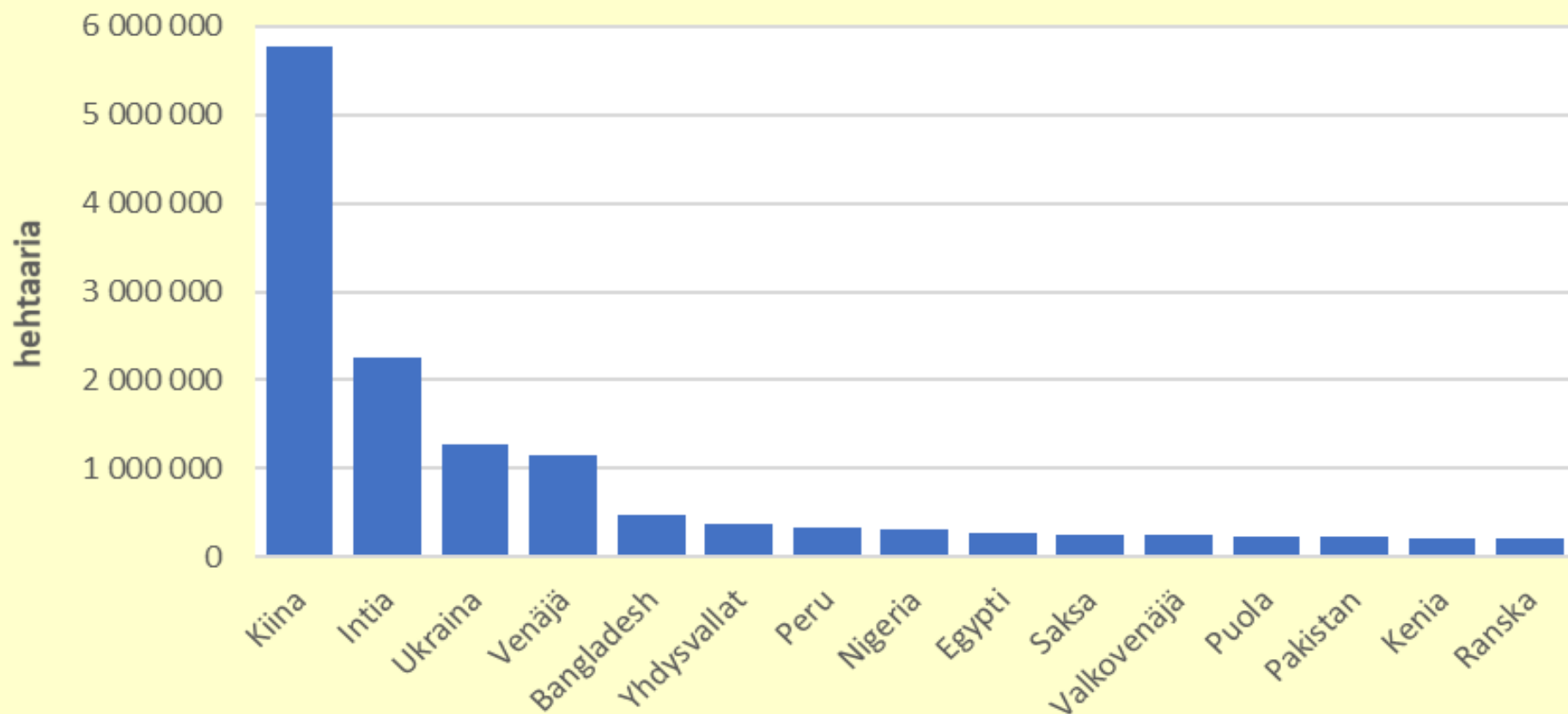
Perunamarkkinakatsaus, CAP 27 ja peruna

Perunapäivä Kalajoella
16.1.2023
Antti Lavonen
MTK ry

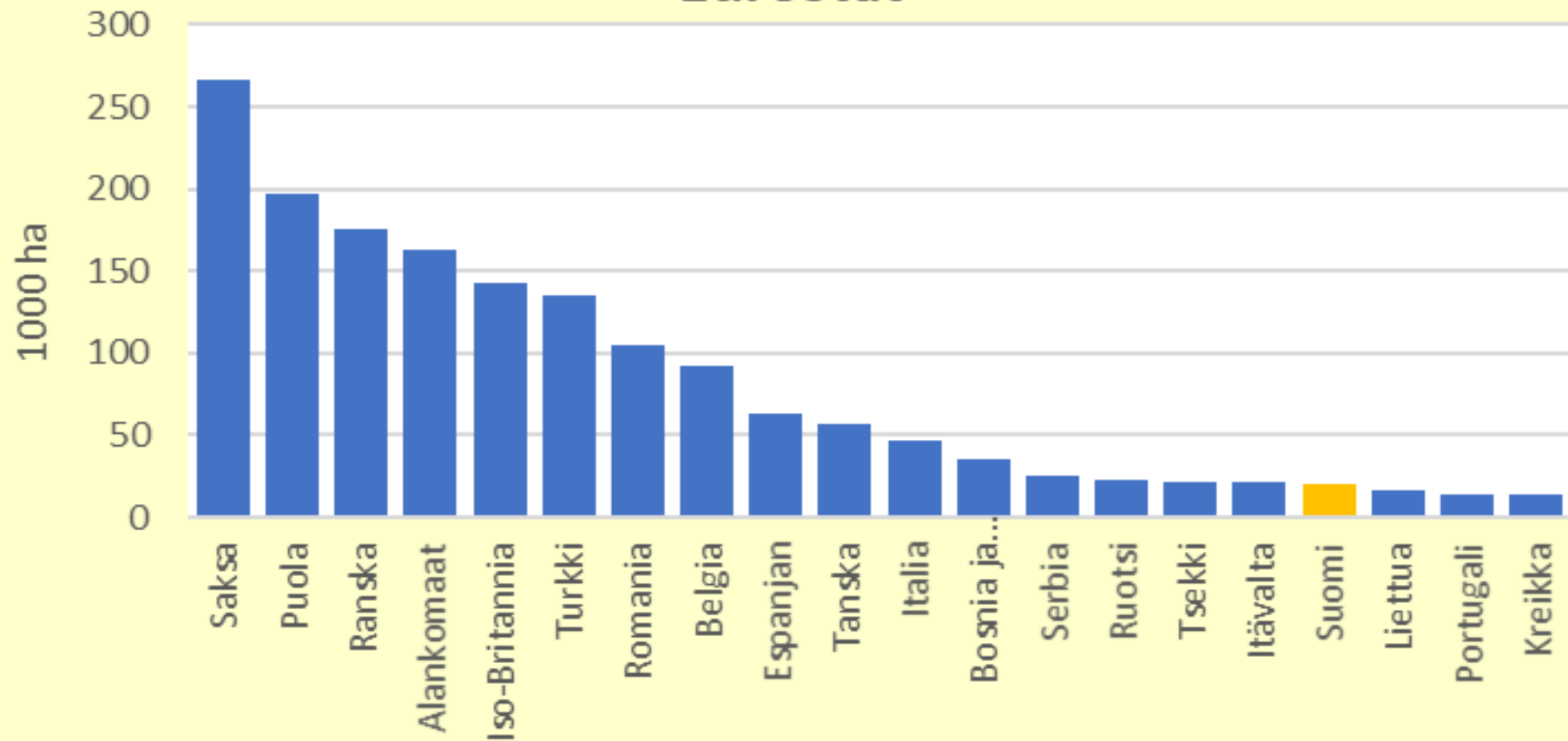
Maailman perunan tuotantomäärä maailmassa maanosittain, FAO Statistics

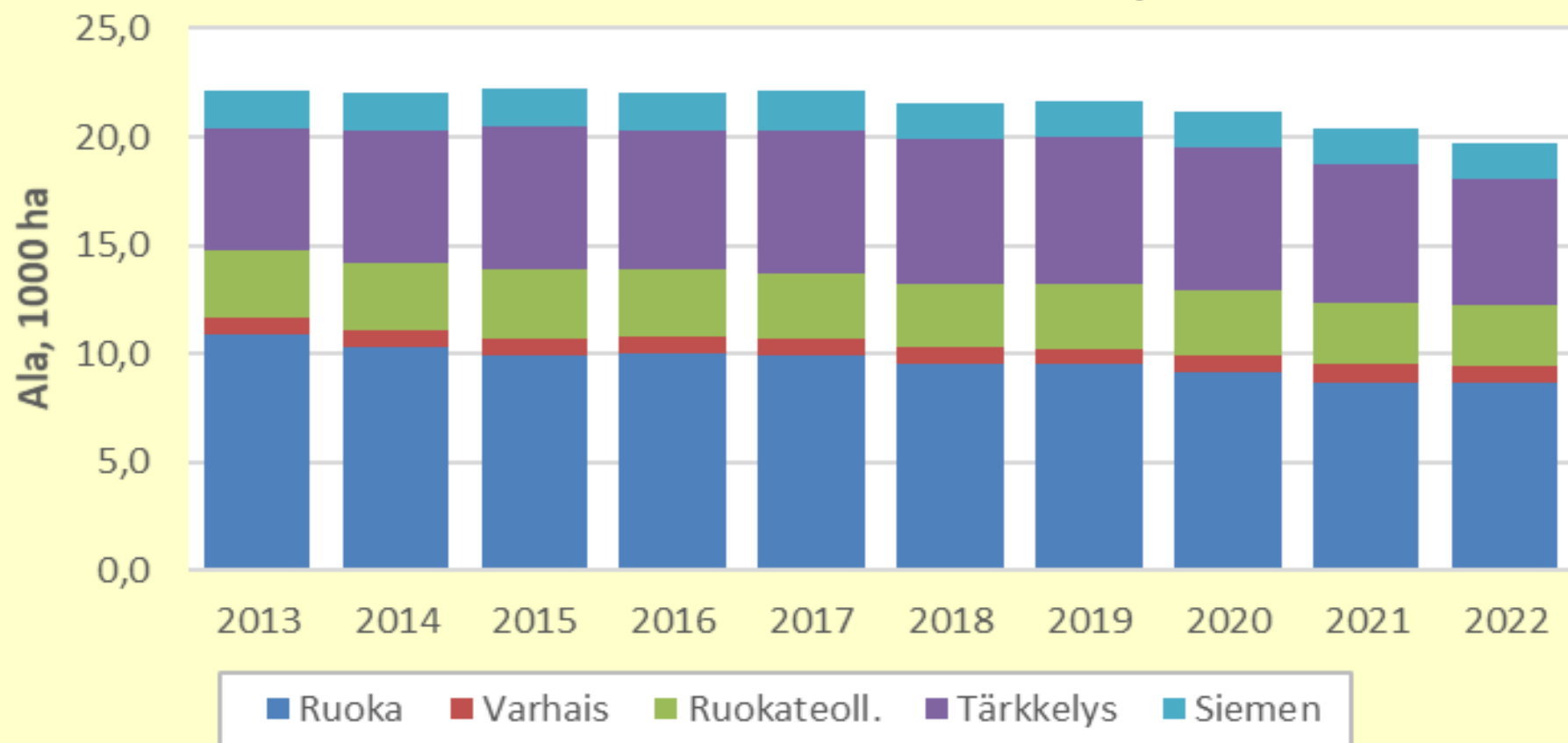
Perunan tuotantoala maailmassa maittain vuonna 2021, FAO Statistics

Perunantuotantoala Euroopassa maittain 2022, Eurostat

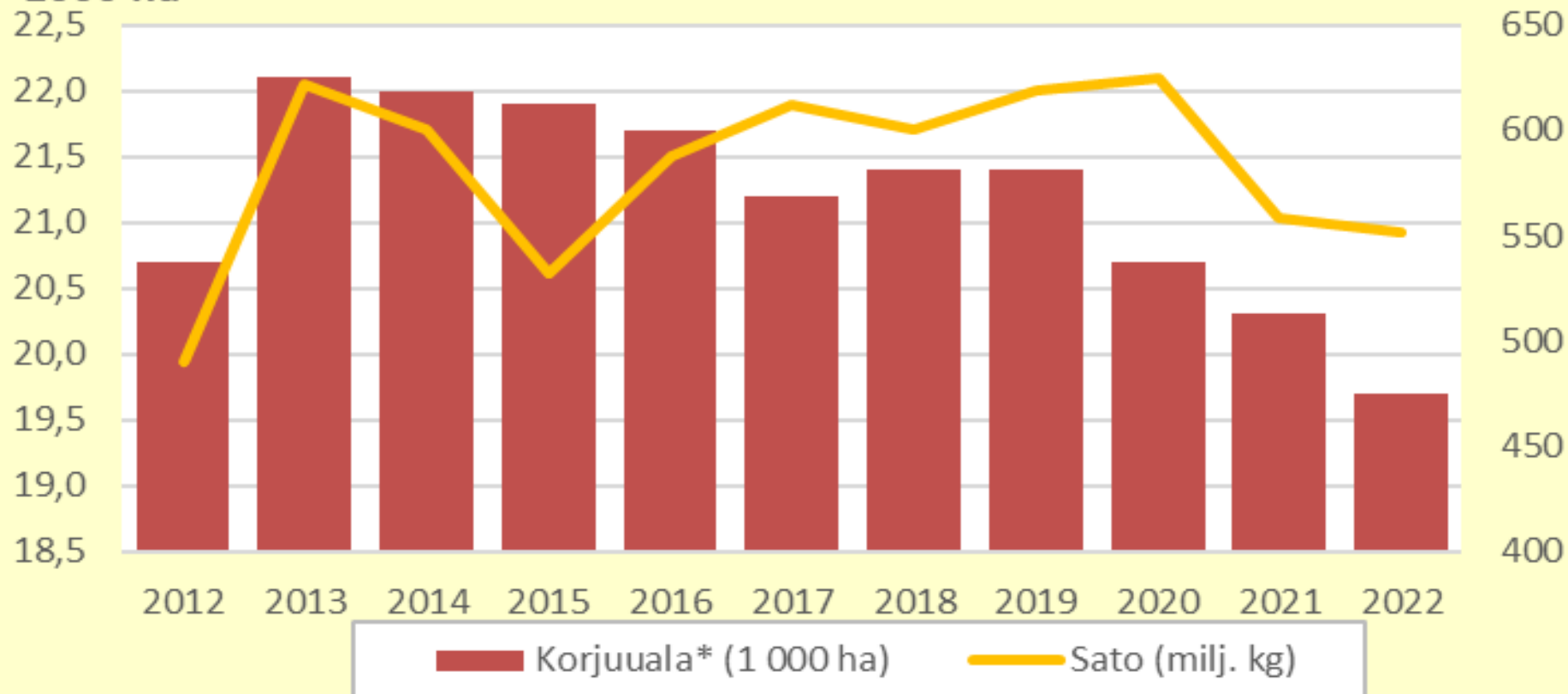
Perunan tuotantoala Suomessa tuotantosuunnittain 2013-2022, Luke

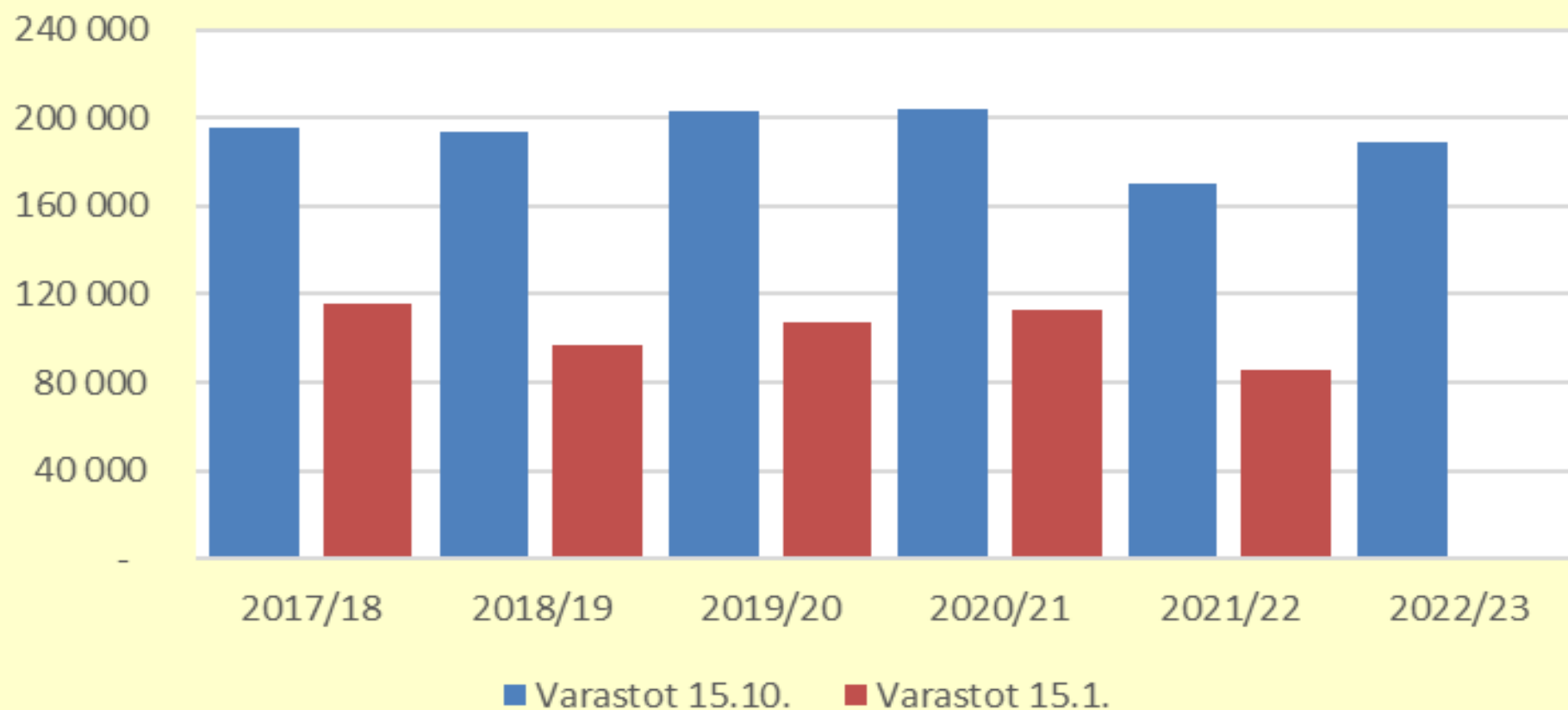
Perunan korjuuuala ja satomäärä 2012-2022, Luke

Sato,
milj. kg

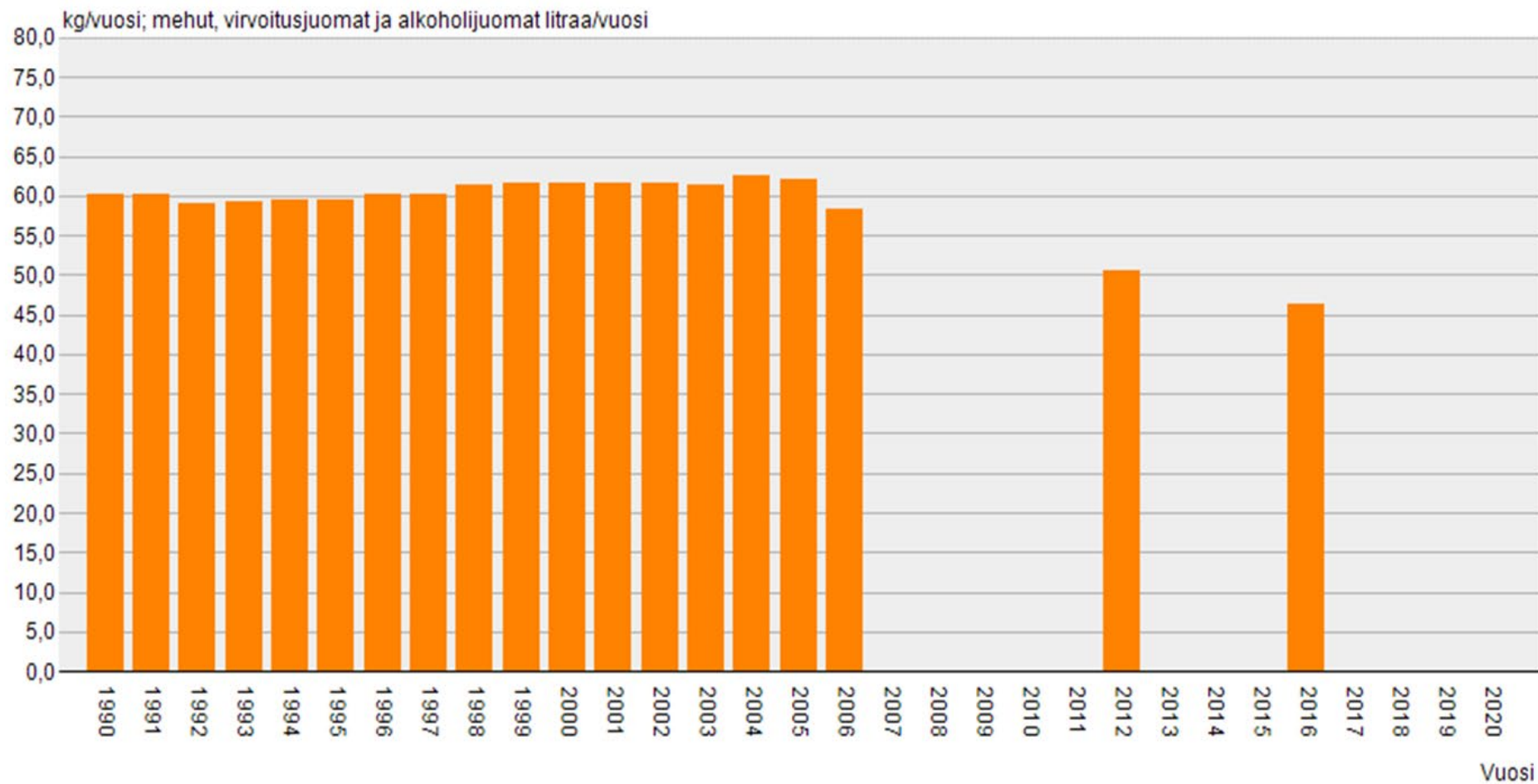
Korjuuuala,
1000 ha

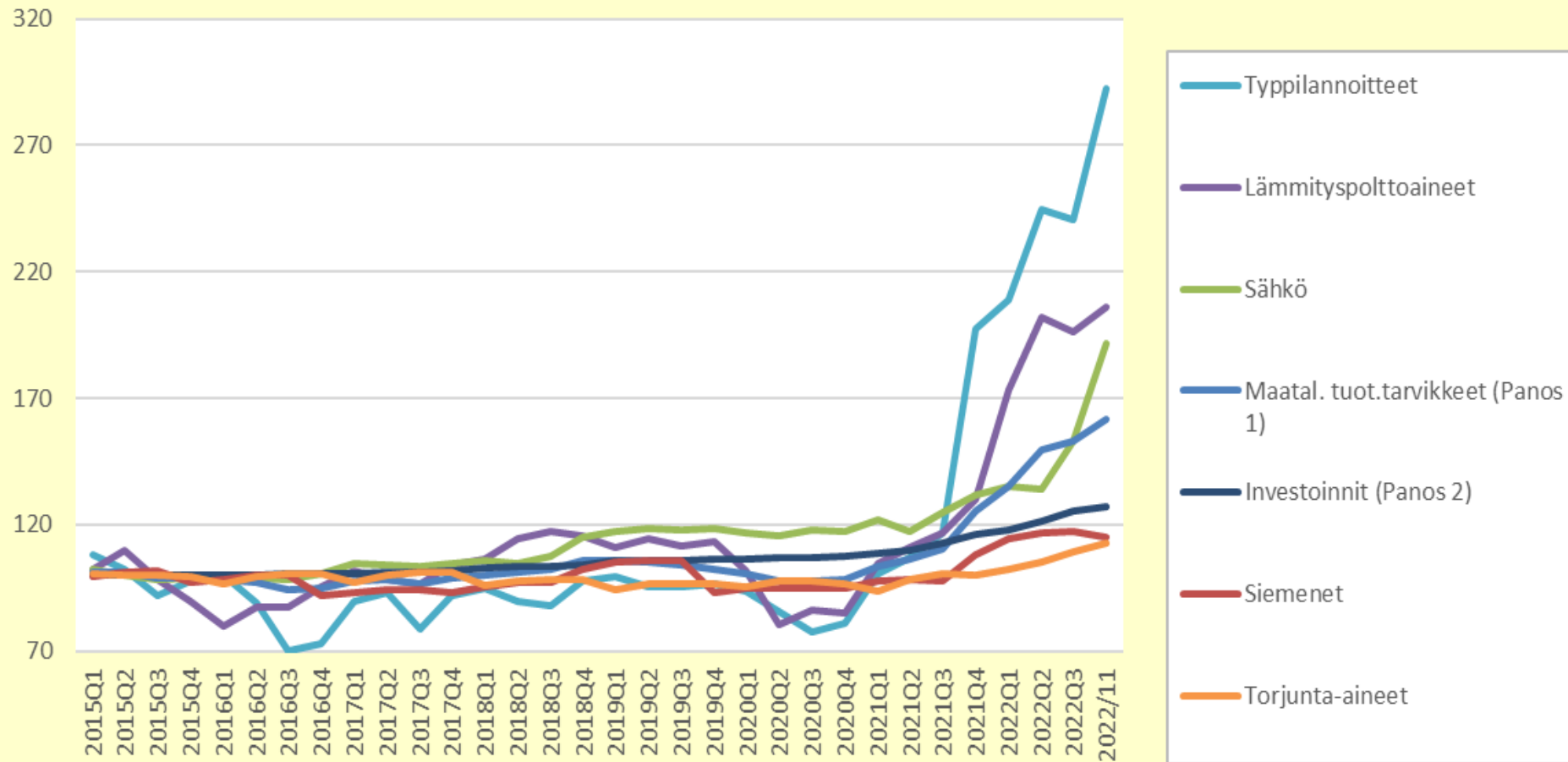
Ruoka- ja ruokateollisuusperunan varastomäärä loka- ja tammikuun puolivälissä, tonnia, Luke

Elintarvikkeiden kulutus henkeä kohti muuttujina Vuosi. Peruna, tuore.

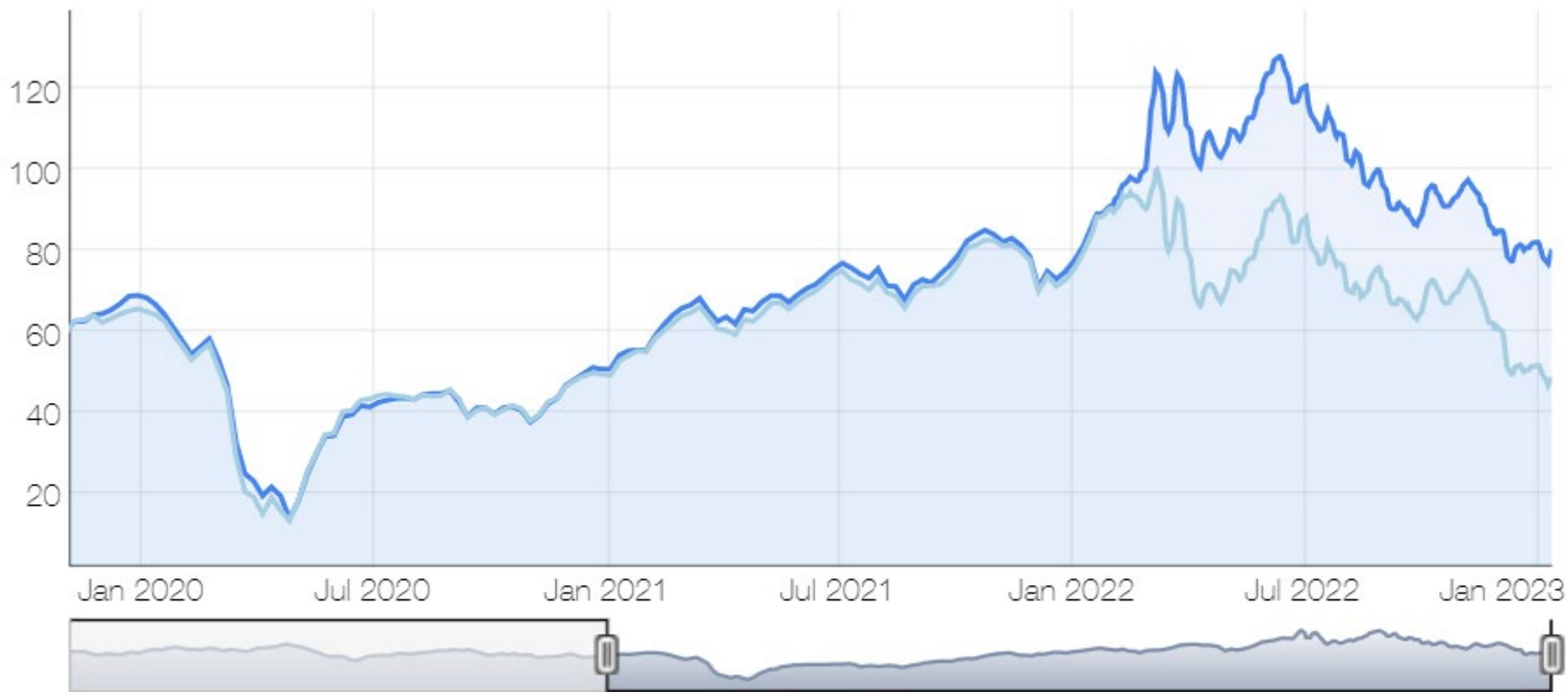
Maatalouden tuotantotarvikkeiden hintaindeksi, 2015=100, Tilastokeskus, 11/2022

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintojen muutos, %

Tilastokeskus

	Muutos 12 kk	Muutos 24 kk
Maatal. tuotantotarv. (Panos1)	38,2 %	56,5 %
Siemenet	20,1 %	23,1 %
Sähkö	22,4 %	30,1 %
Polttoaineet	68,1 %	128,1 %
Typpilannoitteet	106,3 %	210,7 %
Kasvinsuojelu	8,9 %	12,1 %
Koneiden huolto	10,0 %	9,8 %
Rakennusten huolto	7,8 %	27,9 %
Investoinnit (Panos2)	10,9 %	17,1 %
YHTEENSÄ Panos 1+2	30,1 %	44,2 %

● Brent-rawaöljy (USD/bbl)

● Urals-rawaöljy (USD/bbl)

ALV 10 (24) %

ALV 0 %

Hinta nyt
35.61 snt/kWh

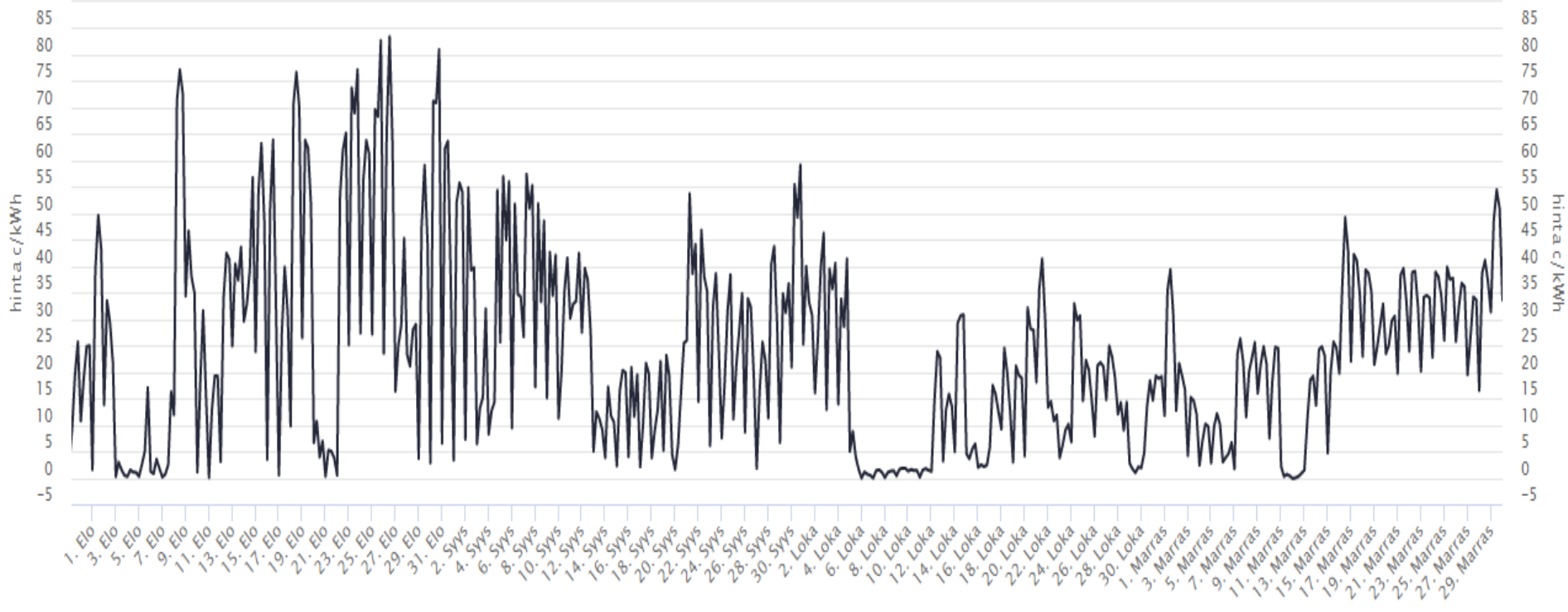
Päivän alin / ylin
20.29 / 50.85 snt/kWh

7 vrk keskihinta
39.92 snt/kWh

28 vrk keskihinta
29.02 snt/kWh

Zoom 1 pv 3 pv 7 pv 1 kk 6 kk 9 kk 12 kk

Heinä 30, 2022 → Marras 30, 2022

Sähkö- ja lannoitetuki

- Hallituksen esitysluonnos 10.1.2023
- Nopea lausuntokierros 10.-17.1.2023

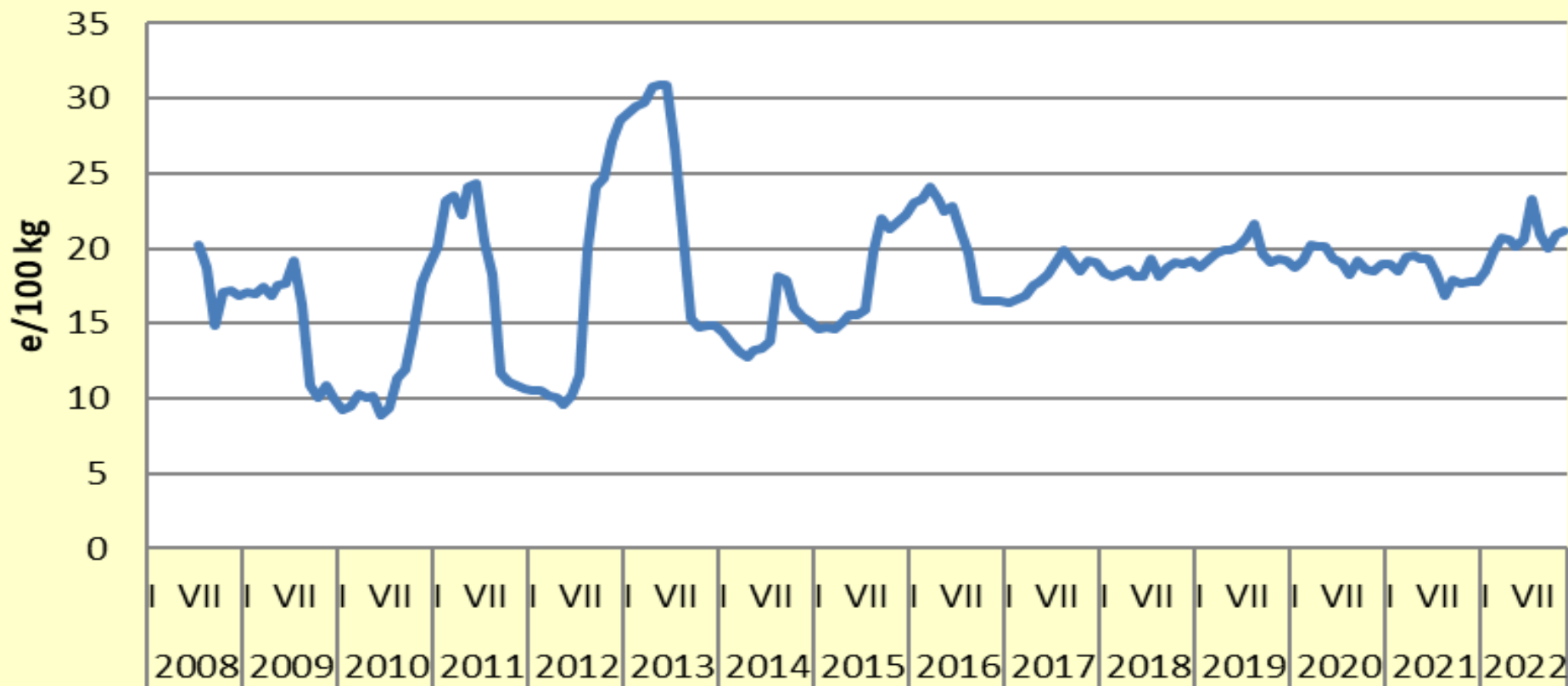
Sähkötuki

- Sähkötuen määräkausi 1.1.2021-31.12.2021
 - 50 % ostetun sähköenergian määrästä (maatalous ja vesiviljely)
 - Tämä määrä kerrotaan 1.10.2022-31.3.2023 (hintakausi) yrityskohtaisella sähköenergian alv0 keskihinnalla 15 snt/kWh ylittävältä osalta, 40 snt/kWh asti
 - Tuki (euroa/tuensaaja) = tukiosuus 0,4 * (toteutunut sähkönhinta hintakaudella 15 snt/kWh ylittävältä osalta, ylitys kuitenkin enintään 25 snt/kWh) * 0,5 * sähkönkulutus määräkaudella kWh
 - Tuki enintään 50 000 euroa

Lannoitetuki

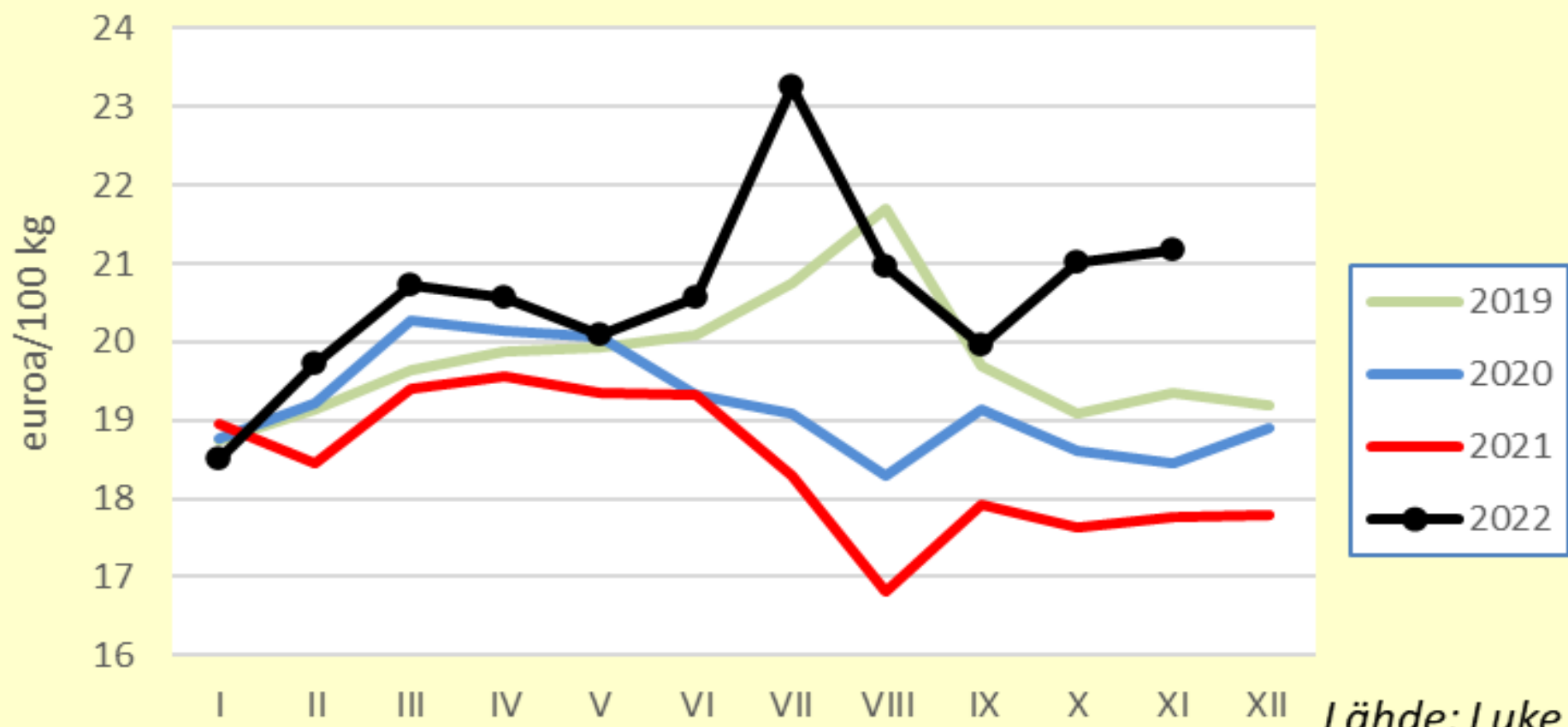
- Viitekausi 1.6.2022-30.4.2023, kasvukautta 2023 varten kaupallisilta toimijoilta hankittujen lannoitteiden määrä ja yrityskohtainen alv0 keskihinta
- Teollisesti valmistetut epäorgaaniset lannoitteet, orgaaniset kivennäislannoitteet tai orgaaniset lannoitteet, ei nestemäiset
- Keskihinta, joka ylittää 600 €/t, 900 €/t asti
- Tuki (euroa/tuensaaja) = tukiosuus 0,45 *(toteutunut yritystason keskihinta viitekaudella (euroa/tonni, ALV 0) 600 euroa/tonnia ylittävältä osalta, kuitenkin enintään 300 euroa/tonni) * hankittu peltolannoitteiden määrä viitekaudella (tonnia/yritys)
- Tuki enintään 35 000 €

Ruokaperunan veroton tuottajahinta kuukausittain nettokiloille

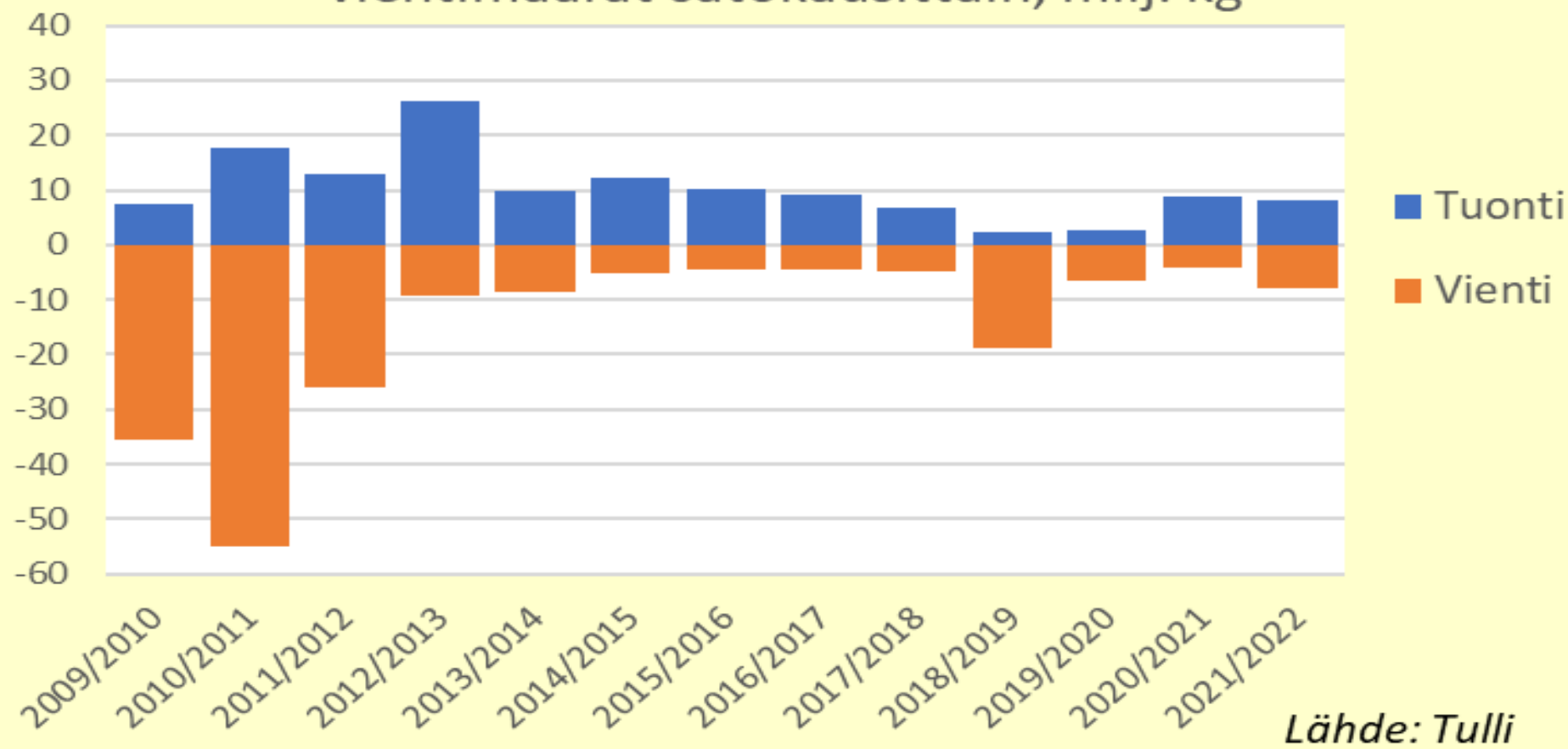
Lähde: Luke

Ruokaperunan veroton tuottajahinta nettokiloille Suomessa vuosina 2019-2022

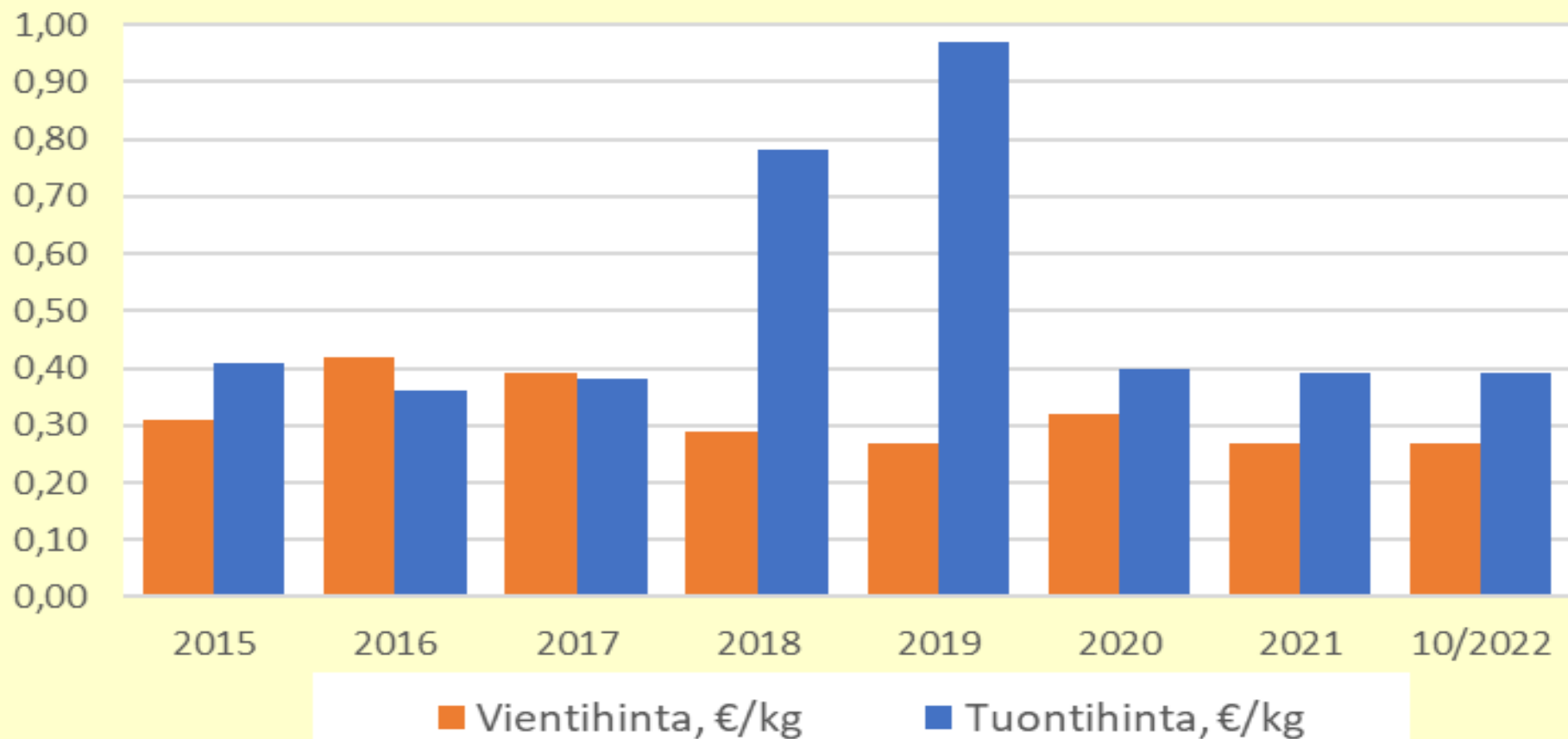
Lähde: Luke

Ruoka- ja ruokateollisuusperunan tuonti- ja vientimäärät satokausittain, milj. kg

Lähde: Tulli

Ruoka- ja ruokateollisuusperunan tuonti- ja vientihinnat 2015-2022, €/kg, Tullitilastot

Uusi ohjelmakausi eurojen valossa – tämän hetkisen tiedon valossa

Juha Lappalainen, MTK ry
15.12.2022

EU:n 2023-2027 maatalous- ja maaseutupolitiikan tavoitteina on

1. **varmistaa maataloustuottajille kohtuulliset tulot**

2. **parantaa tuottavuutta ja kilpailukykyä**

3. **muuttaa elintarvikeketjun voimasuhteita**

4. **tukea ilmastotoimia**

5. **suojella ympäristöä**

6. **säilyttää maisemat ja biodiversiteetti**

7. **tukea sukupolvenvaihdoksia**

8. **säilyttää maaseutualueet elinvoimaisina**

9. **varmistaa elintarvikkeiden laatu ja täyttää terveysvaatimukset**

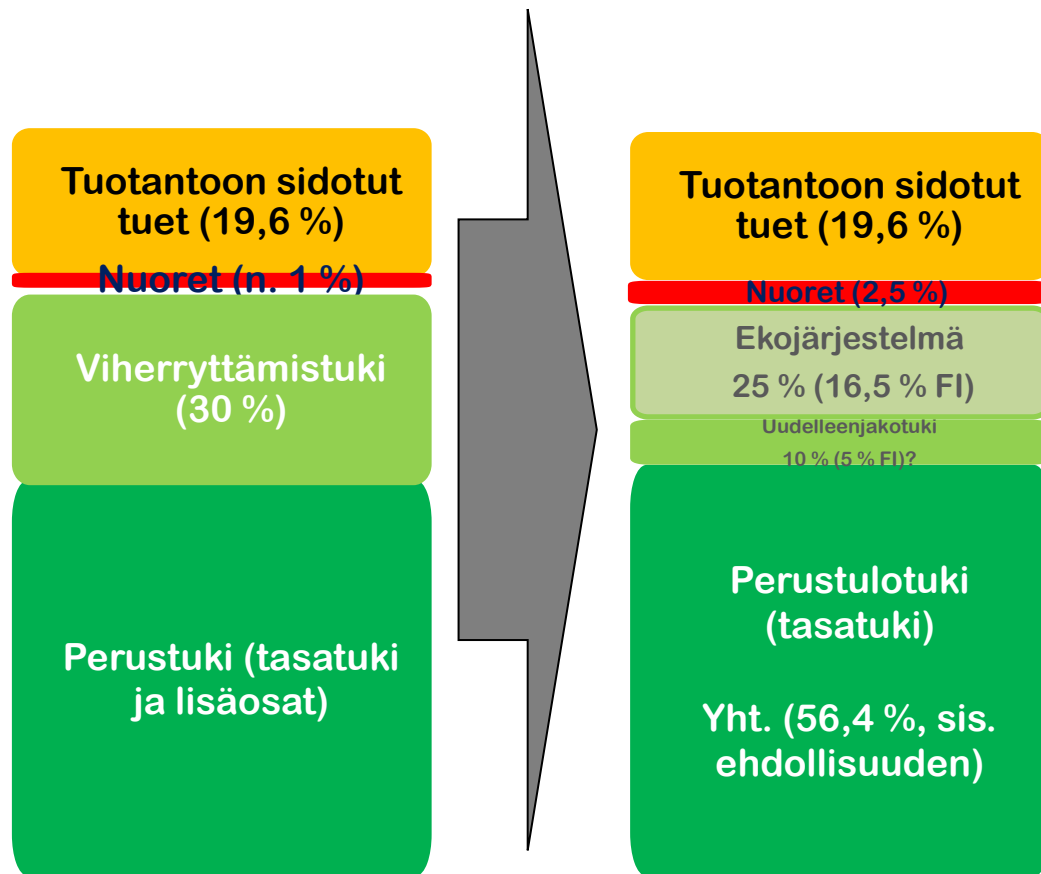

+ läpileikkaavasti: edistää osaamista, innovaatioita ja digitalisointia

Viljelijätukien muutokset vuodelle 2023

Viljelijätuet (ilman huoltovarmuuspakettia)	2022 milj. €	2023 milj. €
Kansallinen tuki (mom. 30.20.40)	330,2	350,0
EU-tulotuki yhteensä (mom. 30.20.41)	518,7	520,6
Ympäristötuki ym. yht. (30.20.43)	240,2	199,5
Luonnonmukaisen tuotannon tuki (30.20.43)	65,5	76,1
Eläinten hyvinvointikorvaus yht. (30.10.43)	65,0	74,0
Luonnonhaittakorvaus (mom. 30.20.44)	518,4	495,9
Yhteensä	1 738,0	1 716,1

EU:n kokonaan rahoittama suora tuki 2015-2027

Suorat tuet, arvio

- **Perustuki**
 - Nykyään noin 124 e/ha + 75 e/ha AB-alueella
 - 2023 alkaen noin **140** e/ha, vaihteluväli 115-162 e/ha
 - Summa kasvaa hieman vuosittain
 - Nykyään noin 108 e/ha + 65 e/ha C-alueella
 - 2023 alkaen noin **115** e/ha, vaihteluväli 99-139 e/ha
 - Summa kasvaa hieman vuosittain
- **Uusi tukimuoto: Uudelleenjakotuki**
 - Maksetaan kaikille tiloille 50 ensimmäisille hehtaareille
 - Perussääntö on 10 % suorista tuista, mutta voi olla pienempi
 - Tukitaso arviolta noin **18 eur/ha**, vaihteluväli 14,5-21 e/ha
- **Nuorten viljelijöiden ha-tuki**
 - Maksetaan 150 ha saakka viiden vuoden ajan
 - Tukitaso arviolta **88** e/ha koko maassa, vaihteluväli 73-103 e/ha
 - Lisäksi pohjoisen tuen alueella maksetaan kansallista nuoren viljelijän tukea
- **Tuotantopalkkiot, pelto**
 - Peltokasvit (sokerijuurikas, valkuaiskasvit, öljysiemenet sekä hedelmät ja vihannekset AB)
 - 13,2 milj. e/vuosi
 - Suunniteltu tukitaso **145** e/ha (90 000 ha), vaihteluväli 80-170 e/ha
 - Tärkkelysperunapalkkio
 - 3,7 milj. euroa, arviolta **550** e/ha, vaihteluväli 450-650 e/ha

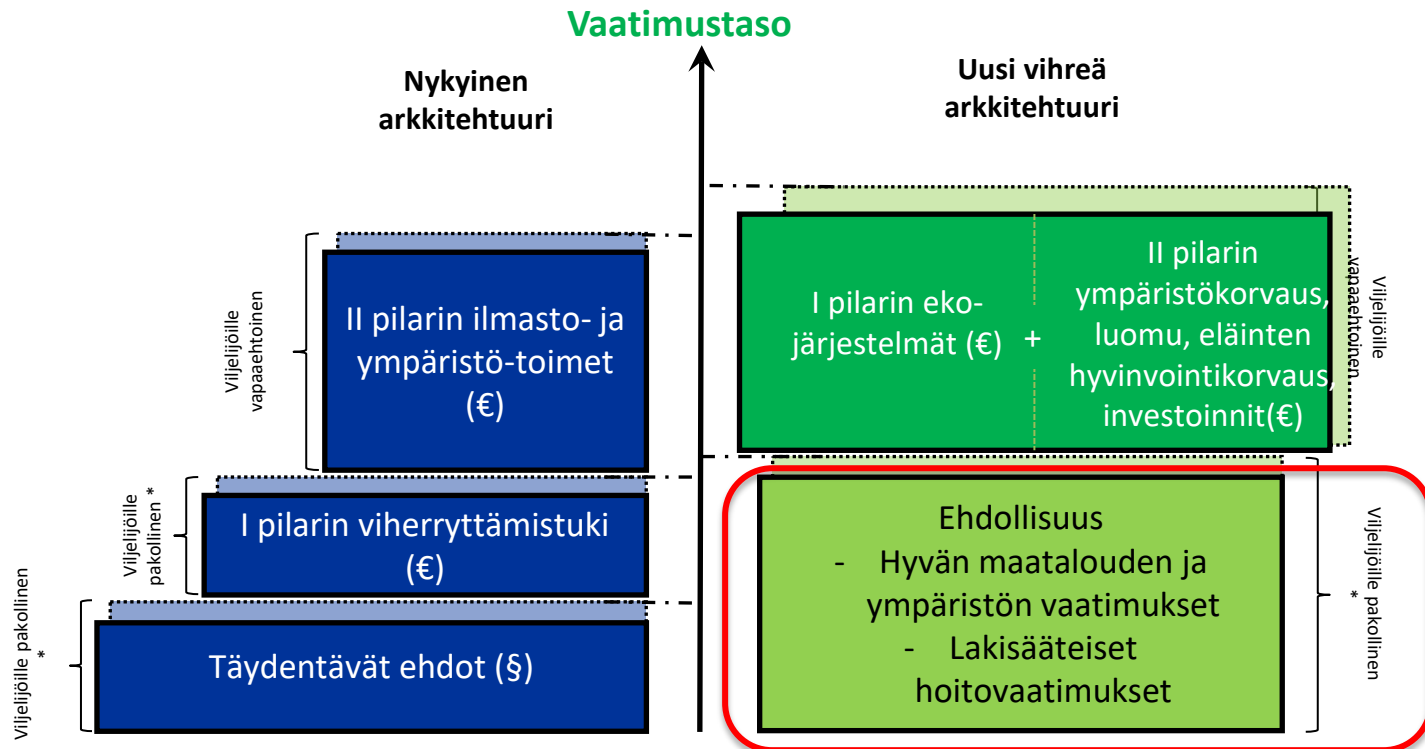
Luonnonhaittakorvaus

- Kotieläinkorotus 60 e/ha poistuu
 - Naudat, lampaat, kutut -> noin 50 % kompensatio kotieläintukien korotuksena
- Yleinen luonnonhaittakorvaus säilyy ennallaan
 - AB 217 e/ha (150 ha saakka, jonka jälkeen leikkuri)
 - C 242 e/ha (150 ha saakka, jonka jälkeen leikkuri)
- Kesantoa enintään 25 prosenttia
 - Kesannot ja luonnonhoitopellot
 - Huom. ei sis. esim. viherlannoitusnurmea tai riista/maisemapeltoa

Ympäristökorvaus

- Tilakohtainen toimenpide (45 eur/ha (54) ja 113 eur/ha (200) puutarha)
 - Lohkokuistiinpanot
 - Maanäytteet
 - Maatilan ilmasto- ja ympäristösuunnitelma kolmannen vuoden loppuun menneessä
 - Tarkoituksena on tunnistaa, millaisia konkreettisia ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia tuensaajan tilalla on liittyen maatalouden vesiensuojeluun, maaperän kasvukunnon parantamiseen, ilmastomuutoksen hillintään, ilmastomuutokseen sopeutumiseen, ilmansuojeluun, energiaan ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen
 - Valinnaiset vaatimukset (voi vaihdella vuosittain)
 1. Ilmasto- ja ympäristökoulutus
 - Viisi eri koulutusosiota maatilan ympäristö-, ilmasto- ja monimuotoisuushaasteista (1/vuosi)
 2. Monimuotoisuuskaistat (2 peruslohkoa)
 - Hoitovelvoite
 3. Maaperän seurantatieto (2 peruslohkoa)
 - Laaja maa-analyysi (hiilen määrä ja orgaanisen aineksen määrä sekä jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaava tutkimus tai
 - Kahdella peruslohkolla analyysin peltomaan laatu-tekijöistä maaperän skannauslaitteistolla
 4. Lannankäsittely (separaattori tai lietteen laskeutusmenetelmä), lannanluovutus, biokaasunurmi
 5. Pölyttäjien ravintokasvit (2 peruslohkoa)
 - Viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- ja kaksivuotisia tuotantokasveja
 6. Täsmäviljelyteknologian käyttö
 - Tuotantopanosten paikkakohtainen levitys, kasvinsuojeluruiskun lohkoautomaatiikka, optinen hara, satomittaus (puimuri/ajosilppuri), automaattiohjaus (traktori/työkone/itsekulkeva kasvinsuojeluruisku)
 7. Kasvintuhoojien ja -tautien seuranta- ja tunnistussovellusten hyödyntäminen
 - Tuensaajalla on käytössään vuorovaikutteinen tietokoneella tai mobiililaitteella toimiva sovellus rikkakasvien, kasvitautien ja/tai kasvintuhoojien tunnistamiseksi ja kasvukaudenaikaisen kasvitauti- ja tuhoajatilan seurantamiseksi

CAP:n ”vihreä arkkitehtuuri” väline kolmeen vihreään tavoitteeseen ja kunnianhimon kasvuun

* viljelijöille pakollisia täyden tuen saamiseksi

Ehdollisuus

– Hyvät maatalouskäytännöt

- **GAEC 1, pysyvän nurmen säilyttäminen**
 - Viitevuosi 2018
- **GAEC 2, turvemaiden suojelu**
 - Vuoden 2022 jälkeen käyttöön otettu turvemaata on pidettävä aina nurmella (sama kivennäismaalla)
 - + kyntökielto vuodesta 2023 alkaen
 - **Lisäksi 2025 lähtien (kaikki turvemaat):**
 - Turvemailla olevien pysyvien nurmien kyntö sallittu joka 5. vuosi
 - Maa-aineksen otto kielletty
 - Kasvuston poltto kielletty
 - Uusien avo-ojien kaivaminen kielletty
- **GAEC 3, peltokasvien sängien polttoa koskeva kielto**
- **GAEC 4, suojavyöhykkeet vesistöjen varsille**
 - 3 metrin suojakaista
- **GAEC 6, vähimmäiskasvipeite herkimmillä jaksoilla**
 - Vähintään **33 %** viljelijän peltoalasta on oltava kasvipeitteistä (sis. kevennetyn muokkauksen) kasvukauden ulkopuolella
 - Kesantojen on oltava pääsääntöisesti viher- tai sänkipeitteisiä kesän tietyn ajanjakson
- **GAEC 7, viljelykierto**
 - **Vuodesta 2023 lähtien yksivuotisia kasveja viljellessä kasvin pitää vuosittain vaihtua vähintään 33 prosentilla pinta-alasta (voimaan vuonna 2024) ja vuodesta 2025 alkaen jokaisella loholla viimeistään neljäntenä vuonna**
 - Poikkeuksia mm. alat, jotka ovat nurmella, perunalla, sokerijuurikkaalla, porkkanalla ym. sekä pienet/luomu tilat
 - Viitevuosi 2025 voimaan tulevan viljelykiertovaatimuksen (max 3 v sama kasvi samalla loholla) osalta on 2022
- **GAEC 8, ei tuottava ala + hukkakauran ym. torjunta**
 - Vähintään **4 %** maatalousmaasta aktiivisen tuotannon ulkopuolella (EFA)
 - **Metsäisyyspoikkeus on edelleen voimassa**
 - -> velvoitealue Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Ahvenanmaa (ei alla 10 ha tilat tai jos tilalla on nurmea yli 75 %)

Ympäristökorvauksen lohko kohtaiset toimenpiteet

- **Kiertotalouden edistäminen (37 e/ha)**
 - Lietelannan sijoittaminen/ravinteiden ja orgaanisten aineiden kierrättäminen
 - 15/10 (märkä/kuiva) m³/ha
- **Suojavyöhykkeet (350 e/ha)**
 - RUSLE 15 –mallin perusteella eroosioherkillä rantapelloilla, tulva-alueilla, pohjavesialueilla
- **Turvepeltojen monivuotiset nurmet (100 e/ha)**
 - Monivuotinen tuotantonurmi, jota ei uusita muokkaamalla sitoumuskauden aikana
- **Kerääjäkasvit (97 /ha) (Pitää täyttää CAEG 7, jos ilmoittaa vuonna 2023)**
 - Enintään 30 % korvauskelpoisesta alasta
 - Voi perustaa seuraavan vuoden satokasvin
- **Maanparannus- ja saneeraus kasvit (190 e/ha) (yksivuotinen toimenpide)**
 - Enintään 20 % korvauskelpoisesta alasta
 - Maanparannuskasvi on yksivuotinen (esim. muokkausretikka, sinimailanen, valkomesikkä)
 - Vain lohkoilla, jotka ovat olleet yksivuotisten viljelykasvien viljelyssä edellisenä vuonna
 - Jos toimenpiteelle suunniteltu vuosittainen tuotos jää tavoitteestaan tai ylittää tavoitteensa, voidaan tuensaajalle maksettavan enimmäispinta-alan osuutta muuttaa hallinnon toimesta seuraavalle sitoumusvuodelle
- **Valumavesien käsittely (77/214 e/ha)**
 - Säättösalaoituksen, säätökastelun ja kuivatusvesien kierrätyksen hoitotoimet
 - Hapan sulfaattimaa tai turvamaa
- **Vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät puutarhakasveilla (500 e/ha)**
 - Vaihtoehtoinen kasvinsuojelu tai orgaaninen kate
- **Lintupellot (600 e/ha)**
 - Viljely kuten ennenkin ja tavoitteellisesti (kurkien, hanhien tai laulujoutsenten suosimia tuotantokasveja)
 - Maksetaan massaesiintymien todetuista levähdyksistä ja ruokailuista -> muuten ei maksua
 - Tilakohtainen vähimmäisala 10 ha ja enintään 50 % korvauskelpoisesta alasta

Ympäristötoimenpiteiden ”sekoitustaulukko”

Y01-kasvi	Tilakohtainen toimenpide peltokasvit	Tilakohtainen toimenpide peltokasvit	1	voi ilmoittaa samalle lohkolle, molemmat maksetaan
Y01-puutarha	Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit	Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit	2	voi ilmoittaa samalle lohkolle, vain toinen maksetaan, katso lisätiedot
Y02	Maanparannus- ja saneerauskasvit	Maanparannus- ja saneerauskasvit	3	ei voi ilmoittaa samalle lohkolle
Y03	Keraajikasvien viljely	Keraajikasvien viljely	4	eivät voi kohdata erilaisen tukikohteen takia
Y04	Kiertotalouden edistäminen	Kiertotalouden edistäminen		
Y05	Suojavyöhykkeet	Suojavyöhykkeet		
Y06	Turvepeltojen nurmet	Turvepeltojen nurmet		
Y07-säätö	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus	Valumavesien hallinta, säätösalaajitus		
Y07-aita	Valumavesien hallinta, aitakastelu	Valumavesien hallinta, aitakastelu		
Y08	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (g)	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (g)		
Y09	Lintupellot (y)	Lintupellot		
Y10-moma-A1	MOMA arvoluokka 1	MOMA arvoluokka 1		
Y10-moma-A2	MOMA arvoluokka 2	MOMA arvoluokka 2		
Y10-moma-raiv	MOMA raivaaminen (s)	MOMA raivaaminen		
Y10-moma-aita	MOMA aitaaminen (s, v)	MOMA aitaaminen		
Y10-moma-peto	MOMA petoaita (s, v)	MOMA petoaita		
Y11	Kosteikkojen hoito	Kosteikkojen hoito		
Y12	Aikuperäisrotujen kasvattaminen	Aikuperäisrotujen kasvattaminen		
Y13	Aikuperäiskasvien viljely	Aikuperäiskasvien viljely		
Y14	Aikuperäiskasvien varmuuskokokeimat	Aikuperäiskasvien varmuuskokokeimat		
Y15	Aikuperäisrotujen perimän säilytys	Aikuperäisrotujen perimän säilytys		
Luomu	Luomu (peltoviljely) (f, g)	Luomu (peltoviljely)		
Luomu	Luomu (avomaavilhanneksiset)	Luomu (avomaavilhanneksiset)		
Luomu	Luomu kotieläintuotanto (k)	Luomu kotieläintuotanto		
Eköjärjestelmä 01	Talviaikainen kasvipelitteisyys (x)	Talviaikainen kasvipelitteisyys		
Eköjärjestelmä 03	Viherruokitusnummet (z, p)	Eköjärjestelmä: Viherruokitusnummet		
Eköjärjestelmä 04	Monimuotoisuuskasvit (h, j, p)	Eköjärjestelmä: Monimuotoisuuskasvit		
Eköjärjestelmä 02	Luonnonhoitotummet (h, p)	Eköjärjestelmä: Luonnonhoitotummet		

Muutokset toimeenpanossa

- Pinta-alatuissa koko hakuprosessin muutos
 - Viljelijä voi muuttaa pinta-alatukihakemusta pitkälle syksyyn -> hakemusten hallinnollinen käsittely alkaa aiemmin myöhemmin
- Valvonta/seurantajärjestelmän muutos
 - Monitorointi vaiheittain käyttöön vuosina 2023-2025 (seuranta)
 - Sentinel 1 ja 2
 - Valvotaan kaikki lohkot -> epäselvissä tapauksissa viljelijä joutuu toimittamaan hallinnolle valokuvia mobiiliapin kautta
 - -> prosessi kestää aiempaa pidempään?
 - Lisäksi asiakirjavalvonta, ehdollisuuden valvonta, laadunarvioinnin maastokäynnit (uusi, tukiehtojen täyttäminen), peltolohkokisterin ristiintarkastus, laadunarviointi (monitorointi, pinta-alat, ilmakuvat jne.)

Keskeiset esitetyt muutokset maksatuksissa

- Maksatusten alku lykkääntyy noin 2 kk eteenpäin
 - Yhteensä lähes 650 milj. euron maksatuserät loka-marraskuulta
 - Käytännössä maksatukset alkaisivat vasta joulukuussa
- Tukihakuvuoden aikana
 - Lokakuulta ->
 - Luonnonhaittakorvauksen ensimmäinen erä joulukuulle (+2 kk), noin 185/205 e/ha
 - Luomutuen ensimmäinen erä seuraavan vuoden huhtikuulle (+6 kk), noin 135 e/ha
 - Marraskuulta ->
 - Ympäristökorvauksen ensimmäinen erä seuraavan vuoden huhtikuulle (+5 kk), arviolta keskim. noin 80 e/ha
 - Ympäristösopimusten ensimmäinen erä seuraavan vuoden helmikuulle (+3 kk), noin 380/510 e/ha
 - Eläinten hyvinvointikorvauksen ensimmäisen erän poistuminen sioilta ja siipikarjalta → siirtyy seuraavan vuoden kesäkuulle (+7 kk), hieman yli 10 milj. euroa
 - Joulukuulta ->
 - Eläinpalkkioiden ensimmäinen erä seuraavan vuoden helmikuulle (+2 kk), noin 55 milj. euroa
 - Luonnonhaittakorvauksen loppumaksu seuraavan vuoden toukokuulle (+5 kk), noin 33/35 e/ha
- Tukihakua seuraavana vuonna
 - Huhtikuulta
 - Ympäristösopimusten loppumaksu toukokuulle (+1 kk), vajaa 5 milj. euroa
- Yhteensä vuodenvaihteen yli siirtyviä maksatuksia on lähes 300 milj. euroa

Investointituet

- Varoja aiempaa vähemmän <-> kohonneet kustannukset
- Enimmäisavustus rakentamiseen on aiempaa pienempi
- Korkotuki säilyy
- Vakuuksia aiempaa enemmän käytössä
- Energia, ympäristö, ilmasto ja eläinten hyvinvointi painottuvat
- Nuorten edut paranevat nykyisestä
- Tarkoitus kokeilla yksinkertaistettua kustannusmenettelyä

Kiitos!